

06.12.2020

Literaturoznawstwo

Całość i sens. Ćwiczenia historycznoliterackie

Autor/Redaktor: Dariusz Jan Kulesza

Wydawnictwo: Wydawnictwo IBL PAN

ISBN: 978-83-6607-643-3

Dane szczegółowe: Wydawca: Instytut Badań Literackich PAN, rok wyd.: 2019, oprawa: miękka ze skrzydełkami, ilość stron: 362, ISBN: 978-83-6607-643-3

Monografia Dariusza Kuleszy dzieli się na trzy części: Rozgrzewka, Proza, Poezja. W części pierwszej autor sięga po teksty z końca dziewiętnastego stulecia oraz pierwszej połowy kolejnego, choć punktem odniesienia jest ich powojenna recepcja. Ten fragment publikacji obejmuje artykuły: Wprowadzenie albo ćwiczenia historycznoliterackie: plan zajęć, Między romantyzmem i socjalizmem. Młodzi pozytywiści z Przeglądu Tygodniowego w powojennych syntezach historycznoliterackich oraz Znany nieobecny. Powojenna recepcja prozy Tadeusza Micińskiego. Kulesza nawiązuje do zagadnień wiadomych historykom literatury, ale oświetla je z nowej strony, odnosząc się głównie do spraw związanych z socjologią odbioru oraz kategorią procesu historycznoliterackiego.

Część druga skupia się na literaturze wojny i okupacji, ze szczególnym uwzględnieniem prozy obozowej. Autor jest jej znakomitym znawcą. Cztery artykuły zgromadzone w tym fragmencie pracy to albo oryginalne ujęcia tematów już znanych, albo podjęcie tematów co prawda znanych, ale wciąż niewystarczająco opisanych. Do nich należy artykuł Kobiety w obozowej prozie Tadeusza Borowskiego. W tej części wyróżniłbym również prekursorski szkic Polska literatura obozowa. Kilka pytań o syntezę, której nie ma.

Część trzecia jest najobszerniejsza. Dotyczy relacji między współczesną poezją a tematyką sacrum. Autor koncentruje się głównie na twórcach z kręgu Toposu (przede wszystkim na Krzysztofie Kuczkowskim i Przemysławie Dakowiczu). Sposoby przejawiania się sfery sacrum w literaturze najnowszej śledzi Kulesza m.in. w szkicach: Jak to z sacrum było (w PRL-u) i co się z nim stać może (w III RP), a także Co by było gdyby. O polskiej poezji współczesnej z "amerykańskiego" punktu widzenia.

Dariusz Kulesza pisze językiem komunikatywnym. Badacz przemawia w sposób jasny i klarowny, a część trzecia monografii stanowi optymalne połączenie

dyskursu naukowego ze stylistyką właściwą krytyce literackiej. Jego szkice czyta się z przyjemnością.

Rok publikacji: 2019

Strony: 362

Do pobrania:

- [calosc-i-sens-cwiczenia-historycznoliterackie-kulesza452878-l.jpg](#)

Słowa kluczowe: filologia polska, literaturoznawstwo